

Către: Prim-ministrul Republicii Moldova,
Domnul Pavel Filip
Ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului,
Domnul Nicolae Ciubuc
Ministrul Economiei și Infrastructurii,
Domnul Chiril Gaburici,
Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene,
Domnul Tudor Ulianovschi

Copie: Ambasada Ucrainei în Republica Moldova
Ambasada Chinei în Republica Moldova
Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova
Ambasada SUA în Republica Moldova
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Moldova
Ambasada Suediei în Republica Moldova
Ambasada Austriei în Republica Moldova
Ambasada României în Republica Moldova
Ambasada Marii Britanii în Republica Moldova
Agenția de Dezvoltare și Cooperare a Elveției

APEL

cu privire la intenția Ucrainei de extindere a Complexului Hidroenergetic Nistean

Stimate Domnule Prim-ministru,

Este cunoscut faptul că fluviul Nistru are un rol vital pentru asigurarea securității ecologice, alimentării cu apă potabilă a populației, securității economice a Republicii Moldova și pentru dezvoltarea durabilă a societății moldovenești. Reamintim faptul că fluviul Nistru reprezintă principala resursă de apă pentru Republica Moldova, iar în bazinul nistean locuiesc peste 2 mln. de cetățeni moldoveni. Fluviul Nistru este singura sursă de apă potabilă pentru capitala Republicii Moldova și pentru toate localitățile de pe ambele maluri amplasate de-a lungul fluviului. Atenționăm că strategia de alimentare cu apă a Republicii Moldova, din cauza calității joase a apei din subteran, prevede construcția magistrelor pentru alimentarea cu apă potabilă a populației din 8 raioane din nordul și centrul republicii cu apa fluviului Nistru. Din volumul total al apei utilizate în diverse scopuri în Republica Moldova, **80 %** este captată din bazinul Nistrului, fapt care accentuează valoarea uriașă a fluviului pentru toți cetățenii moldoveni.

În același timp, remarcăm faptul că, Complexul Hidroenergetic Nistean, care a fost planificat și început încă pe timpul URSS și care acum este în gestiunea companiei Ukrhydroenergo SA din Ucraina, are un impact dezastruos asupra fluviului Nistru, fapt constatat de oamenii de știință atât din Republica Moldova, cât și din Ucraina. Studiul impactului social și de mediu, elaborat la momentul planificării construcției Complexului Hidroenergetic Nistean a constatat că extinderea unui astfel de obiectiv poate duce la crearea unor situații catastrofale în regiune, fapt pentru care, la darea în exploatare în 1983 a primei părți a hidrocentralei la Novodnestrovsk, construcția a fost definitiv stopată .

Cu regret constatăm că de concluziile studiului respectiv nu au ținut cont nici autoritățile din Ucraina, care au continuat extinderea Complexului Hidroenergetic Nistean începând cu anul 2002, și nici autoritățile din Republica Moldova care nu au intervenit oficial pentru a proteja fluviul Nistru de un proiect antiecologic cu impact devastator pentru cele două țări. Ținem să subliniem că ambele state

sunt parte a Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Convenția Espoo), astfel încât Ucraina era obligată, la etapa intenției de proiectare să elaboreze studiul de impact asupra mediului în context transfrontalier a Complexului Hidroenergetic Nistean și să-l consulte cu Republica Moldova, lucru care nu s-a făcut, până în prezent, la nici o etapă de extindere a Complexului Hidroenergetic Nistean.

Din ultimele informații parvenite la data 12 noiembrie 2018, Ambasada Ucrainei în Republica Moldova informează Guvernul Republicii Moldova despre intenția companiei Ukrhidroenergo SA din Ucraina de **a construi încă 3 agregate imense** la Complexului Hidroenergetic Nistean, ceea ce presupune o nouă construcție de mari dimensiuni, care trebuie supusă unei evaluări noi a impactului asupra mediului în context transfrontalier, conform art. 1 pct. 5 și art. 2 pct. 2 a Convenției Espoo. Astfel, art. 1 pct. 5 și art. 2 pct. 2 a Convenției Espoo prevede că orice activitate sau orice modificare majoră a unei activități care face obiectul unei decizii a unei autorități competente în conformitate cu o procedură națională aplicabilă, trebuie supusă unei noi evaluări de impact asupra mediului în context transfrontalier (https://www.unece.org/env/eia/about/eia_text.html).

În acest context, solicităm Guvernului Republicii Moldova:

- să expedieze Cabinetului de Miniștri a Ucrainei o scrisoare prin care să reamintească despre obligațiunile statului ucrainean în cadrul Convenției Espoo și să solicite elaborarea Studiului de evaluare a impactului asupra mediului a Complexului Hidroenergetic Nistean în context transfrontalier, care să fie consultat cu toate părțile interesate, și în primul rând cu Republica Moldova;
- să nu semneze Acordul privind asigurarea funcționării Complexului Hidroenergetic Nistean până la definitivarea Studiului de impact a funcționării Complexului Hidroenergetic Nistean asupra mediului, societății și economiei Republicii Moldova, elaborat de PNUD Moldova, cu susținerea Ambasadei Suediei în Republica Moldova și până la prezentarea și consultarea Studiului de evaluare a impactului asupra mediului a Complexului Hidroenergetic Nistean în context transfrontalier, elaborat de beneficiarul din Ucraina și supus consultărilor cu toate părțile interesate din Republica Moldova.

Organizațiile semnatare:

1. **Centrul Național de Mediu, Ina Coșeru, președinte**
2. **Mișcarea Ecologistă din Moldova, Alecu Reniță, președinte**
3. **Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic, Lilia Curchi, director executiv**
4. **Asociația Obștească "EcoContact", Iordanca-Rodica Iordanov, director executiv**
5. **Asociația „Calitatea Mediului”, dr. Sandu Maria, președinte**
6. **Asociația Păstrătorilor Râului "Eco-TIRAS", Ilia Trombițki, director executiv**
7. **Asociația Obștească "Eco-Sor", Valentina Jamba, președinte**
8. **Institutul pentru Politici Publice, Arcadie Barbăroșie, director executiv**
9. **Centrul pentru Resurse Juridice din Moldova, Vladislav Gribincea, director executiv**
10. **Vitalie Sprînceană, sociolog, jurnalist, redactor-șef Platzforma.md**
11. **NovaService Moldova, Sergiu Ungureanu, expert energetic și de mediu**
12. **Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Vladislav Caminschi, director executiv**
13. **Centrul de Politici și Reforme Moldova, Vlada Ciobanu, expert asociat**
14. **Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltarea Durabilă (AFPMDD), Ioana Bobîna, președinte**
15. **Centrul de Resurse pentru Tineret DACIA, Ion Babici, președinte**
16. **Mișcarea Ecologistă Ștefan Voda, Tatiana Marin, președinte**
17. **Asociația Presei Independente, Petru Macovei, director executiv**
18. **Asociația Obștească "Speranța", Liuba Bălan, președinte**
19. **Asociația Obștească BIOS, Valentin Ciubotaru, președinte**
20. **Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova, Viorel Miron, director**

21. Societatea Ecologică Biotica, Gabriel Mărgineanu, președinte
22. Asociația Obștească "Centrul Informarional Tighina", Cislaru Tudor, director
23. Institutul pentru Politici și Reforme Europene, Iulian Groza, director executiv
24. IDIS Viitorul, Liubomir Chiriac, director executiv
25. Victor Parlicov, expert energetic
26. Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP, Adrian Lupușor, director executiv
27. Mișcarea Ecologistă Urbană, Corneliu Mârza, președinte
28. Asociația Obștească WiSDOM, Nadejda Andreev, președinte
29. Consiliul Național al Tineretului din Moldova, Ana Indoitu, secretar general
30. Uniunea Organizațiilor Invalizilor din Republica Moldova, Vitali Covaliov, președinte
31. Centrul de Consultanță Ecologică Cahul, Artur Nebunu, director executiv
32. Fundația Est-Europeană, Sorin Mereacre, președinte
33. Tranparency International – Moldova, Lilia Carasciuc, director executiv
34. Promo-LEX, Ion Manole, director executiv
35. Fundația pentru Educație și Dezvoltare-Moldova, Steliana Burlacu, președinte
36. Asociația Obștească "Terra-1530", Petru Botnaru, președinte
37. Societatea Ecotoxicologilor din Republica Moldova, Elena Zubcov, președinte
38. REC Moldova, Victor Cotruță
39. Asociația Obștească "VESTA", Antonina Volkova, președinte
40. Centrul pentru Eficienta Energetica "Pro-Energy", Ruslan Surugiu, președinte
41. Comunitatea "Watchdog.MD", Sergiu Tofilat
42. Centrul de Dezvoltare si Management, Georgeta Mincu, președinte
43. Asociația Obștească "Renașterea Rurală", Vladimir Ursu, director executiv
44. Asociația Obștească „Moștenitorii”, Nicolae Moscalu, director
45. Institutul Muncii, Liliana Postan
46. Media Grup Meridian, Veaceslav Tutunaru, președinte

Chișinău

17.12.2018